

secum erant, factis debitis reverentiis, ad loca sua redeunt. Et tunc si sermo sit habendus, ducitur sermocinator in habitu convenienti ante Episcopum ... et cum debitis reverentiis vadit ad pulpitem“ etc. Et cap. 26. n. 2. 4. 6.

Quoad altera vero Officia, videlicet defunctorum, patet aequae ex eodem Caeremoniale lib. 2. cap. 11. n. 10. 18. de profunda reverentia vel genuflexione Episcopo facienda a sermocinatore et de salutatione, qua quisque ex quatuor Episcopis vel Praelatis facientibus absolutionem circa castrum doloris prosequi debet alios, dum ante illos transibit.

In quibus testimoniis licet non fiat expresso sermone de salutationibus erga chorum, tamen, quia aliquando dicitur: cum debitis reverentiis, eas esse dicendum est, de quibus idem Caeremoniale lib. 1. cap. 18.

Quapropter puto salutationes, de quibus in dubio, omittendas non esse per responsum „Negative in omnibus.“

S. C. resp.: Negative in omnibus excepto Officio fer. VI. ab adoratione Crucis usque ad Nonam Sabbati sancti.

Die 12. Sept. 1857.

(Anal. J. P. 1858 p. 353.)

REX.

1) Associatio.

Vd.: *Laici* (associat.).

2) Ingressus in Presbyterium.

Vd.: *Instruct. Clem.* §. XXVII. n. 3.

3) Nominatio in Canone Missae.

Vd.: *Nominatio Imperator. Austriae etc.*; *Parasceve* (Oratio pro imperat.); *Ritus graec.* (Constit. Bened. XIV.: *Ex quo primum etc.* §. 25—28.)

4) Oratio publica.

In Ord. B. M. de Mercede Redemptionis Captivorum recit. Collecta:

„Et famulos tuos Papam Nostrum N., Antistitem Nostrum N., Reginam et Principem cum prole regia, populo sibi commisso et exercitu suo ab omni adversitate custodi, pacem et salutem nostris concede temporibus et ab Ecclesia tua cunctam repelle nequitiam et gentes paganorum et haereticorum dexteræ tuæ potentia conterantur et Captivos Christianos, qui in Saracenorum potestate detinentur, tua misericordia liberare et fructus Terræ dare et conservare digneris.“

S. R. C. ad relationem Emi Domini Cardinalis Rasponi, supplicante Fratre Francisco de Sancto Marco Procuratore Generali Discalceatorum Ordinis B. M. de Mercede Redemptionis Captivorum nomine totius praedicti Ordinis, tam Calceati quam Excalceati praedictam Collectam, ut jacet, approbavit et in universa Hispania ab omnibus Sacerdotibus tum Saecularibus tum Regularibus tam in Missis cantatis quam privatis post Orationes in Missali descriptas, juxta concessionem san. mem. Pii V. et Gregorii XIII. dici ac imprimi posse concessit.

Die 13. Julii 1675.

V. Cardinalis Carpineus.

Loco † Sigilli.

Bernardinus Casalius

S. R. C. Secr.

Romae, Typis Reverendae Camerae Apostolicae 1675.

(Anal. J. P. 1857 p. 2155.)

Vd.: *Oratio pro Rege; Preces publicae; Parasceve* (Orat. pro Imperat.).

5) Pax.

Vd.: *Pax Laicor.*

6) Thurificatio.

Vd.: *Incensatio Laicor.*; *Thurificatio* (Papa praesente etc.).

REX HUNGARIAE

(Crux gestanda).

Sylvester II. PP. Stephano duci Hungariorum (postea Regi).

Nos singulari privilegio excellentiam tuam tuorumque meritorum intuitu haeredes ac successores tuos legitimos, qui, sicut dictum est, electi atque a sede apostolica approbati fuerint, nunc et perpetuis futuris temporibus condecorare cupientes, ut, postquam tu et illi corona, quam mittimus, rite juxta formulam legatis tuis traditam coronatus vel coronati extiteritis, Crucem ante se, apostolatus insigne, gestare facere possis et valeas atque illi possint valeantque.

Die 27. Martii 1000.

(Bull. r. t. I. p. 478. Ed. Aug. Taur. 1857.)

RITUALE.

1) Approbatio.

Vd.: *Missale* (approb.); *Libri ecclesiastici* (approb.); vd. etiam *decreta in principio Ritualis rom. apposita.*

2) Cardinalis Sanctorii et P. Alberti Castellani.

Vd.: *SS. Sacram.* (Delatio ad incendium etc., Constitut. Bened. XIV. §. 18 et 20—25.)

3) Graecorum.

Vd.: *Ritus Graecus.*

4) Romanum (Obligatio).

Vd.: *Poenitentia; Sepultura* (forma); *Extrema unctio* (unctio pedum; decr. n. 4780 nota); *Ritus Missae; Ritus roman.*

Parochi functiones parochiales obertes servare debent in ipsis Caere-

monias Ritualis romani. n. 2912 ad 7 die 24. Febr. 1680.

Ad dubium: An parochus in administrandis Sacramentis Rituali romano uti queat (non obst. prohibitione Episcopi)?

S. C. resp.: In casu: affirmative.

Die 22. Maii 1841 in *Trecen.*

Hispaniarum.

Clerus Hispaniarum S. R. C. exponi curavit, non sine Christi fidelium scandalo in regnis Hispaniarum diversam in administrandis Sacramentis Caeremoniarum praxim adhiberi, quique Rituali romano, jussu sa. me. Pauli Papae V. novissime edito, non omnes Ecclesiarum Rectores utantur. Sacra igitur Congregatio ad nuncium Hispaniarum dirigi literas imperavit, quibus vigili ejus curae commendetur, ut Rituale praedictum ab omnibus recipiatur et observetur.

Die 9. Oct. 1655.

(Anal. J. P. 1863 p. 335.)

Hispaniarum.

Perillis et Rme Domini uti Frater. Emis-PP. S. R. C. praepositis renuntiatum est, diversam in Hispaniarum regnis administrandorum Sacramentorum praxim servari ex eo, quod non omnes Ecclesiarum Rectores observantiam moderni Ritualis romani a sa. me. Paulo V. editi adhuc assumpserint; idque praesertim cum tam religiosarum gentium scandalosa admiratione accidere, ut quandoque in eadem Ecclesia in eodemque Sacramento administrando, ex rectoribus quis Ritualis antiqui, alter Ritualis moderni Caeremonias adhibeat. Sacra autem Congregatio, praecipua probataque Hispani Cleri erga S. Sedis Apostolicae romanaeque Ecclesiae ordina-

tiones in Religione plurimum confisa, id quidem tantummodo ad uniformitatem. Ritus in re tam gravi isthic inducendam pernecesse putavit, ut amplitudo tua sedule curet, ne moderni Ritualis codicibus bibliopolae careant, ac in Domino singulos Rectores admoneat, ne Ritus ab Apostolica Sede novissime probatus, debita veneratione fraudari consentiant, imo ea singulari devotione, qua caeteras Romanae Ecclesiae sanctiones iidem venerantur, hasce Ritualis Caeremonias amplectantur et postea indiscriminatim et inconcusse retineant. Dum ego amplitudini tuae salutem plurimam dico.

Romae die 9. Oct. 1655.

(Ibid. p. 335.)

RITUS.

1) Ambrosianus.

Vd.: *Ritus roman.* (decr. n. 4580); *Missa in aliena Eccles.* (decr. n. 4646.) *Constitutio Gregorii XI. diei 29. Nov. 1375* in Bull. rom. tom. I. p. 269.

Mediolanen.

In causa Mediolanen. Ritus Ambrosiani inter Illmum et Rmum D. Cardinalem Borromeum Archiepiscopum Mediolani ex una et Monachos Cistercienses s. Ambrosii Mediolani ex altera partibus, audita relatione Illmi et Rmi D. Cardinalis Farnesii, cui haec causa commissa fuerat, et vivis iuribus et allegationibus ambarum partium, non obstante resolutione alias in S. R. C. facta sub die 1. Sept. 1612 ad relationem Illmi et Rmi D. Cardinalis Crescentii, quod expectetur exitus causae pendentis in Rota inter Monachos Cistercienses et Canonicos s. Ambrosii civitatis Mediolani, eadem S. R. C. censuit audiendum esse in eadem Sac. Cong. Illmum et Rmum D. Cardinalem Borromeum Archiepiscopum Mediolani super proponendis circa Ritus Ambrosianum, praedicto decreto, litis

pendentia, exemptione et aliis pro parte monachorum oppositis non obstantibus, ne proponenda in Sac. Cong. circa observantiam dicti Ritus Ambrosiani discuti et definiri debeant; expresse quoque eadem Congregatio declaravit ex decretis occasione Ritus Ambrosiani faciendis nullum praeiudicium inferri iurium partium in Rota colligantium, neque hinc aliquod argumentum quomodolibet praejudiciale assumi vel elici posse.

Et ita censuit et declaravit.

Die 5. Julii 1614.

(Anal. J. P. 1863 p. 131.)

Mediolanen.

Ad relationem Emi D. Cardinalis Brancaccii in Congregatione s. Rituum ordinaria habita coram SSmo Sanctitas Sua, auditis Fratrum sententiis et partis utriusque Capituli scilicet Canonicorum saecularium necnon Monachorum Cisterciensium iuribus mature perpensis declaravit decrevitque licere monachis uti Ritu proprio Ambrosiano monastico in Eccl. s. Ambrosii Mediolani.

Die 27. Sept. 1659.

(Anal. J. P. 1863 p. 358.)

Mediolanen.

Super re assumptione Ritus romani in Ecclesia parochiali s. Alexandri.

Emi et Rmi Principes.

Jam inde a mense Sept. 1857 proposita fuerunt per supplicem libellum S. R. C. a P. Praeposito generali Barnabitarum oblatum nonnulla dubia, quae dicebantur exorta esse, cum Mediolani in parochiali Ecclesia s. Alexandri denuo instauratus fuit Ritus s. romanae Ecclesiae, quem Barnabitae ipsi, quibus concreditum est tum Ecclesiae ejusdem servitium tum animarum cura inibi juncta, per duorum saeculorum

nunquam interruptam seriem usque ad innovatorias leges Josephi II. Imp. rite servaverant. Quae quidem dubia eo spectabant, ut ab eadem Sac. Cong. limites praefinirentur inter functiones stricte parochiales, quae Ritu Ambros. in altero ex minoribus altaribus ad hoc adsignato a parochio ejusque adiutoribus pro parochianis celebrantur, et inter reliquas, quae a tota Barnabitarum familia peragantur romano Ritu, qui proprius est Congregationis. Compertum autem est, Emi et Rmi Principes, ea dubia esse tantum, ut ita dicam, occasionalia, cum revera descendant ex altera controversia, quae majoris quidem momenti est, quam dubia ipsa praeseferre videantur, quod ex nonnullorum factorum serie, quam breviter exponam, clare, ut arbitror, patebit.

Inclyta Clericorum Regularium s. Pauli doctoris gentium, qui etiam Barnabitae a s. Barnaba apostolo nuncupantur, Congregatio in praeclarissima Mediolani urbe duxit ortum suum ibique prima ipsius jacta sunt fundamenta. Clemens namque VII. per literas in forma brevis: *Vota per quae*, expeditas die 18. Febr. anno 1533, Bartholomaeo Ferrari et Antonio Mariae de Zaccariis Presbyteris alteri Mediolanensi et alteri Cremonensi concessit et indulsit, ut ipsi cum tribus aliis eorum sociis professionem trium votorum substantialium religionis „omittere et insimul, sub obedientia tamen Ordinarii loci, in ipso loco (civitatis seu dioecesis Mediolanen.) per eos eligendo cohabitare; necnon pro vestro et rerum vestrarum salubri statu et directione quaecumque statuta et ordinationes rationabilia et honesta ac sacris Canonibus non contraria condere et facere illaque, ut vobis pro temporum qualitate expedire videbitur, mutare et in totum tollere aliaque illorum loco de novo facere libere et licite valeatis“ etc.

Paulus III. per apostolicas literas sub plumbo expeditas: *Dudum felicis*, 8. Cal. Aug. an. 1535 Congregationem jam institutam confirmat pluribusque iuribus ac privilegiis auget, inter quae, ut „horas canonicas diurnas pariter et nocturnas necnon Missas et alia divina Officia, simul et divisim, secundum usum et morem romanae Ecclesiae, etiam juxta breviarium noviter compilatum, ita tamen, quod cum publice ea recitaveritis, vos invicem conformetis in Ecclesia dicere et recitare ... et ad alium usum super hujusmodi horis, Missis et Officiis dicendis observandum minime teneamini, nec ad id a quoquam inviti compelli valeatis.“

Idem summus Pontifex Paulus III. per alias similes literas: *Pastoralis Officii*, datas Cal. Dec. 1543 praecedentium literarum concessionem confirmat et in perpetuum extendit, ita ut „de caetero perpetuis futuris temporibus sub solito et communi habitu clericali, subque nomine et nuncupatione Clericorum Regularium in communi et de communi viventes sub nostra et ejusdem Sedis humili et devota subjectione ac speciali protectione in unum habitare“ etc. possent.

Cum autem morte praereptus novissimas literas privilegia jam concessa ampliantes Paulus III. expedire non potuisset, Julius item III. per apostolicas literas: *Rationi congruit*, datas 7. Cal. Martii 1550, apostolica auctoritate decrevit, quod absolutio, extensio, ampliatio, posterior concessio et indultum hujusmodi a die 8. Idus Martii suum „sortiantur effectum, perinde ac si super illis ipsius Pauli praedecessoris literae sub eadem die confectae fuissent, prout superius enarratur, quodque“ etc.

Sic institutae familiae Clericorum Regularium s. Pauli Mediolanensi Sixtus V. per literas in forma brevis expeditas: *Piis fidelium votis*, idibus Feb. 1588, quarum per PP. Barnabitas exhibitum